

Kvalitetsrapport: Elevers utveckling mot målen

Gymnasiesärskolan

Gymnasie- och
vuxenutbildningsförvaltningen
Kvalitets- och
utvecklingsavdelningen

Upprättad: 2022-10-05
Diarienummer: GYVF-2022-2847
Ansvarig: Utbildningschef

Malmö stad

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
1.1 Uppföljning av skolans uppdrag	4
2 Nämndens utveckling av gymnasiesärskolan	5
2.1 Utbud och organisation	6
2.2 Vidareutveckling av huvudmannens och skolornas systematiska kvalitetsarbete	6
2.3 Resultat	6
2.4 Utvecklingen framåt	7
3 Kunskaper, bedömning och betyg	7
3.1 Elevens utveckling	8
3.2 Ledning och stimulans	9
3.3 Extra anpassning och särskilt stöd	9
3.4 Åtgärdsprogram	10
3.5 Resultat	11
3.6 Utvecklingen framåt	12
4 Utbildningsval – arbete och samhällsliv	13
4.1 Resultat	13
4.2 Analys	14
5 Rektorns ansvar	14
5.1 Rektorerens beskrivning av verksamheterna resultat	15
5.2 Rektorerens analys och slutsatser	15

6 Diskussion och slutsats.....16

Bilaga 1: Elevfördelning per program.....18

1 Inledning

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Skollagen¹ slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Vidare ska utbildningen förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Undervisningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

Gymnasiesärskolan ska bidra till elevernas allsidiga utveckling. Skolan har uppgiften att överföra värden, förmedla kunskaper och förbereda eleverna för att arbeta och verka i samhället.² Genom att erbjuda en bred palett av program arbetar förvaltningen med att främja elevers lärande, utveckling och förberedelse för livet som samhällsmedborgare. Malmös gymnasiesärskolor erbjuder följande nationella program: administration, handel och varuhantering; estetiska verksamheter; fastighet, anläggning och byggnation; hälsa, vård och omsorg; samhälle, natur och språk; samt skog, mark och djur. Vidare erbjuds även individuellt program inom gymnasiesärskolan.

Valdemarsro gymnasium är en verksamhet som bedriver utbildning inom gymnasiesärskolans nationella och individuella program. Utöver skolverksamheten så bedriver skolan också korttidstillsyn enligt LSS till elever på Valdemarsro gymnasium samt tre elever från andra gymnasiesärskolor i Malmö. Gymnasiesärskola med nationella program bedrivs också integrerat i Malmö Idrottsgymnasium och Malmö Restaurangskola.

1.1 Uppföljning av skolans uppdrag

Ett systematiskt kvalitetsarbete ska, enligt skollagen³, genomföras både på huvudmannanivå och på enhetsnivå. Huvudmannens ansvar innebär bland annat att fördela resurser och organisera verksamheten utifrån lokala förutsättningar samt systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla verksamheten, så att de nationella målen kan uppfyllas.⁴

¹ SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

² [Läroplan \(GySär13\) för gymnasiesärskolan - Skolverket](#)

³ SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 4 kap 3 §

⁴ SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 2 kap 8 §

Kvalitetsrapporten *Elevens utveckling mot målen* för gymnasiesärskolan läsåret 2021/2022, utgår från 3 kap. skollagen och utvärderar nämndens arbete med kommunfullmäktigemålen inom målområdet *Utbildning och arbete*. I kvalitetsrapporten ingår att följa upp måluppfyllelsen, verksamheternas arbete med ledning och stimulans⁵, elev och vårdnadshavares löpande information om elevens utveckling⁶, elevens tillgång till extra anpassningar⁷ och särskilt stöd⁸ samt verksamheternas arbete med åtgärdsprogram⁹.

Huvudmannens ansvar för elevers inflytande, trygghet och studiero, elevhälsa och likvärdighet, frånvaro och avbrott, genomströmning samt övergångsarbete följs upp under året i separata rapporter och promemorior. Rapporter och promemorior kompletteras med en kvalitetsdialog där gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (hädanefter refererad till som nämnden) möter representanter för verksamheterna.

2 Nämndens utveckling av gymnasiesärskolan

Nämnden arbetar löpande med att utveckla gymnasiesärskolans verksamhet för att fler elever ska kunna nå målen med sin utbildning. Detta ställer krav på gymnasiesärskolans organisering och kompetensförsörjning. En uppföljning av resursfördelningen är central för att kunna vidareutveckla organisationen och möta fler elevers behov.

Förvaltningen utvärderar systematiskt verksamheternas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses och att det sker kontinuerlig professionsutveckling utifrån elevernas och verksamheternas behov.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att kompensera för skillnader av olika slag och individanpassa utbildningen utifrån elevens behov för att skapa en likvärdig utbildning. Förvaltningen utgår från Specialpedagogiska skolmyndighetens tillgänglighetsmodell för att säkerställa förutsättningar för elevens lärande genom samspel mellan social, fysisk och pedagogisk miljö för att främja utveckling. Arbetet har bland annat presenterats i Malmö stads *Råd*

⁵ SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 3 kap 2 §

⁶ SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 3 kap 3 §

⁷ SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 3 kap 5 §

⁸ SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 3 kap 5 och 7 §§

⁹ SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 3 kap 9 §

för funktionshinderfrågor där gehöret blev stort. Rådet lyfte fram förvaltningens arbete utifrån de tre tillgänglighetsperspektiven, som en modell för rådet att använda i sitt fortsatta arbete.

2.1 Utbud och organisation

Nämndens uppdrag till förvaltningen: Utöka antalet platser inom gymnasiesärskolan inför läsåret 2022/2023 i syfte att möta en ökad efterfrågan.

Inom fokusområdet utbud och organisation arbetar förvaltningen med utvecklingsaspekter direkt länkade till nämndens övergripande mål.

Nämndens verksamhetsområde är komplext och flera faktorer påverkar dimensioneringen av gymnasiesärskolan. Demografiprognoser och förändrade sökmönster gällande både program och skola ingår i den behovsanalys som genomförts och som ligger till grund för en utökning av antal platser inom gymnasiesärskolan.

2.2 Vidareutveckling av huvudmannens och skolornas systematiska kvalitetsarbete

Nämndens uppdrag till förvaltningen: Utveckla uppföljning och utvärdering av resursfördelning inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

I huvudmannens och skolornas systematiska kvalitetsarbete följer huvudmannen upp resultaten och analyserar dem i förhållande till de nationella målen. Utifrån slutsatser och analys planerar och utvecklar huvudmannen och skolorna sedan utbildningen. Arbetet med att utveckla systematik och stöd till skolenheterna inom det systematiska kvalitetsarbetet har fortsatt under 2022. Ramverket för förvaltningens systematiska kvalitetsarbete har vidareutvecklats för att säkerställa verksamhetens kvalitet och likvärdighet med utgångspunkt i skollag, läroplan och andra skolförfattningar.

2.3 Resultat

Antalet platser i gymnasiesärskolan har utökats för att bereda plats till fler elever. Förvaltningen har även genomlyst lokalerna för att kunna erbjuda elever gymnasiesärskola på fler skolor. Fokus på dimensionering av gymnasiala utbildningsplatser har bidragit till ett ökat antal platser inom gymnasiesärskolan. Det pågår även en satsning för att öka antalet praktikplatser

och platser för arbetsplatsförlagt lärande (apl) för elever inom gymnasiesärskolan, med syftet att bidra till att öka självförsörjningsgraden inom elevgruppen.

En förvaltningsövergripande apl-samordnare har rekryterats för att arbeta systematiskt med att skapa förutsättningar för elevers möjlighet att möta arbetslivet. Detta sker bland annat genom att samla praktikplatser och apl-platser på stadens digitala plattform för praktikplatser. Praktikplatser för gymnasiesärskolans elever är ett särskilt fokus.

Under året har metoder och verktyg för analys av hur ekonomiska, personella och materiella resurser används i verksamheterna utvecklats, och vilken effekt specifika satsningar fått på verksamheterna och elevernas resultat.

Vidare har förvaltningen inlett ett arbete med att utveckla metoder och verktyg för att kunna följa elevernas progression. Syftet med verktyget är dels att kunna följa och förmedla enskild elevs progression till elev och vårdnadshavare, dels kunna följa progressionen på aggregerad nivå.

2.4 Utvecklingen framåt

Nämnden bedömer att satsningen på en förvaltningsövergripande apl-samordnare kommer att bidra till fler praktik- och apl-platser inom gymnasiesärskolan samt öka antalet utbildningstillfällen för apl-handledare.

För att kunna öka andelen behöriga lärare inom gymnasiesärskolan planeras satsningar för att erbjuda och stödja medarbetare inom organisationen att komplettera sin utbildning för att uppnå högre behörighetsgrad.

3 Kunskaper, bedömning och betyg

Skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Dessa ger också en grund för fortsatt utbildning. Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i grupp som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskapsformerna fakta, förståelse, färdigheter och förtrogenhet.¹⁰

¹⁰ Läroplan (GySär13) för gymnasiesärskolan - Skolverket

3.1 Elevens utveckling

På förvaltningens gymnasiesärskolor får eleverna systematiskt återkoppling om sin utveckling där även vårdnadshavare hålls löpande informerad. På Malmö Restaurangskola följs elevernas kunskapsutveckling upp med ett *early warning system* med färgkodning, till vardags kallat trafikljusmodellen. Det leder till att lärarna snabbt kan göra de förändringar och anpassningar som behövs för att stärka elevernas lärande. Systemet bidrar till att synliggöra elevens behov med en enkel metod för både lärare och elev, vilket i sin tur medför en tydligare kommunikation mellan lärare och elev om såväl kunskapskrav som vilken individuell lärstil som bäst gynnar elevens lärande.

Valdemarsro gymnasium arbetar bland annat med programkonferenser för nationella programmen. Konferenserna har skapat möjligheter att tidigt upptäcka och följa kunskapsutvecklingen hos eleverna. Rektor, biträdande rektor och elevhälsoteamet (EHT) skapar under konferenserna en gemensam bild av såväl elevernas kunskapsprogression som undervisningen. Skolan bedömer att den ökade samsynen kring elevernas utveckling ökar möjlighet att tidigt sätta in insatser där det behövs.

En avgörande faktor för elevens möjlighet till utveckling och lärande, kopplat till läroplanens syften och mål, är elevens närvaro i skolan. På Malmö Idrottsgymnasium där elever tidigare har haft hög frånvaro, kontaktas alla elever varje dag. Det har visat sig vara en framgångsrik metod för att få elever till skolan. Eleverna känner sig sedda och bekräftade, vilket bidrar till hög närvaro och ökat lärande.

Valdemarsro gymnasium har arbetat vidare utifrån det skolövergripande målet ”Dag 1 år 5”. Skolan har under läsåret 2021/2022 skapat en struktur för att kontinuerligt följa upp målen som leder eleverna mot ökad måluppfyllelse. De tre prioriterade mål som tagits fram bygger på gymnasiesärskolans läroplan: ökad självständighet, att finna sitt uttrycksätt och att lära av varandra. Under läsåret har skolan också infört pedagogiska forum som bidragit till kollegial samsyn samt till rektors styrning och uppföljning av undervisningen.

Valdemarsro gymnasium deltar i utvecklingsprojektet *Samverkan för bästa skola* med fokus på att identifiera brister och problemområden i verksamheten, vilka skolan kan påverka. Under vårterminen har skolan även arbetat mer förebyggande kring den psykosociala arbetsmiljön för eleverna då det identifierats ett behov för flera elever att få stöd kring exempelvis frånvaro, motivation och utsatthet på nätet.

På både Malmö Idrottsgymnasium och Valdemarsro gymnasium har en tjejgrupp träffats med ledning av en kurator med syfte att skapa gemenskap och sammanhållning. Innehållet i träffarna har byggts på olika teman såsom exempelvis ”vänskap”, ”egenskaper”, ”framtid”, ”hälsa och selfcare” och ”kärlek”. En specialpedagog och en elevkoordinator, vilka möter flickorna dagligen, har deltagit i träffarna tillsammans med kuratorn.

3.2 Ledning och stimulans

Alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.¹¹

Samtliga gymnasiesärskolor arbetar på ett medvetet sätt med ledning och stimulans. Rektorer bedömer att lärarna har blivit bättre på att anpassa uppgifter och material där eleven får ett ökat medvetande om skolans krav och förväntningar, och en ökad självinsikt om sin egen inläring.

3.3 Extra anpassning och särskilt stöd

Rektor ansvarar enligt skollagen för att elever får tillgång till extra anpassningar och särskilt stöd.

Med extra anpassningar avses en mindre ingripande stödinsats, som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. Extra anpassningar kan göras för enskild elev. Det är även möjligt att genomföra extra anpassningar på gruppnivå.¹²

Malmö Restaurangskola tar emot en stor del elever med särskilda behov och svårigheter. Personalen är tränad i och har i många fall lång erfarenhet av att möta varje elevs behov genom individuella extra anpassningar. Valdemarsro gymnasium har börjat applicera de pedagogiska stödstrukturerna i den sociala miljön. Att stödstrukturerna används såväl i klassrummen som inom korttidstillsynen, bedöms ha bidragit till en trygg skolmiljö.

¹¹ SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 3 kap 2 §

¹² SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 3 kap 5 §

Nämndens gymnasiesärskolor arbetar utifrån en tillgänglighetsmodell som Specialpedagogiska myndigheten har tagit fram¹³ där förutsättningar för lärande sker när social, pedagogisk och fysisk miljö samspelar utifrån elevens behov. Med utgångspunkt i modellen tillgängliggörs utbildningen. Under läsåret påbörjade Valdemarsro gymnasium en satsning med fokus på det förebyggande elevhälsoarbetet. Alla elever på skolan kommer genom satsningen att under sin studietid få träffa samtliga av EHT:s professioner. Skolsköterskans hälsosamtal följs upp med trivseluppföljning där skolans kurator erbjuder elev och vårdnadshavare ett samtal med fokus på trivsel och psykosociala skyddsfaktorer.

Mottagandearbetet på Valdemarsro gymnasium har fortsatt att utvecklas. Vid mottagandet görs en kartläggning av elever, vilken används som underlag för klassplaceringar och skapande av homogena grupper med elever med liknande primära pedagogiska stödbehov och omsorgsstöd. Arbetet bidrar till att eleven får anpassad skolverksamhet utifrån sina stödbehov.

Om inte extra anpassningar är tillräckliga sker en utredning av eventuellt behov av särskilt stöd. Särskilt stöd är insatser av mer ingripande karaktär för en elev, vilka beslutas av rektorn i ett åtgärdsprogram. Det särskilda stödet är insatser som normalt inte är möjliga att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. Särskilt stöd ska vanligtvis ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet.¹⁴

3.4 Åtgärdsprogram

Åtgärdsprogrammet, som beslutas av rektorn, är det dokument där det framgår vilket behov av särskilt stöd som en elev har och hur stödbehovet ska tillgodoses. Åtgärdsprogrammet är en skriftlig bekräftelse på att eleven är i behov av särskilt stöd och vilka stödåtgärder som ska sättas in. Det är därför ett viktigt dokument ur ett rättssäkerhets- och likvärdighetsperspektiv.¹⁵

Nämndens gymnasiesärskolor har arbetat fram en god struktur för elever som är i behov av särskilt stöd. Samtliga gymnasiesärskolor har väl fungerande rutiner för uppföljning av insatta åtgärder där eleven är delaktig och elevens vårdnadshavare ges möjlighet att delta.

¹³ Tillgänglighetsmodell (spsm.se)

¹⁴ SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 3 kap 6-12 §§

¹⁵ SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 2 kap 9 §, 28 kap 16 §

3.5 Resultat

I gymnasiesärskolan får eleverna betyg på varje avslutad kurs och på gymnasiesärskolearbetet. Efter att eleven avslutat ett nationellt eller individuellt program utfärdas ett gymnasiesärskolebevis. Betygsskalan har fem steg: A, B, C, D och E. Betyget F används inte i gymnasiesärskolan.

På de individuella programmen läser elever inte ämnen, som till exempel samhällskunskap, utan i stället ämnesområden, som individ och samhälle. Elevens prestationer betygsätts inte heller utifrån A–E. I stället gör varje lärare bedömningar utifrån nationella krav för grundläggande respektive fördjupade kunskaper. Det kan dock förekomma att en elev på individuellt program läser något enstaka ämne avsett för nationella program, och därmed får betyg. Det är dock ovanligt. I tabellerna nedan presenteras gymnasiesärskolans elevers resultat för läsåret 2021/2022.

Tabell 1. Antal elever inom nationella program som slutfört ett fullständigt program efter fyra år, könsuppdelat.

Malmö Restaurangskola	Valdemarsro	Malmö Idrottsgymnasium
5 av 5, varav 3 flickor + 2 pojkar	16 av 17, varav 7 flickor + 9 pojkar 1 reducerat program, 1 flicka	5 av 5, varav 1 flicka + 4 pojkar

Det är fortfarande en låg andel elever på nationella program som får anställning eller praktik efter avslutade gymnasiestudier. Uppföljningen 2022 visar att 33 procent (9 av 27) av eleverna inom gymnasiesärskolans nationella program har fått anställning eller praktik efter avslutade studier.

Antal elever som inte får godkänt i samtliga ämnen på nationella program bedöms vara hög för läsåret 2021/2022. Inom ämnet idrott och hälsa är det många elever som inte är betygsatta. I tabellen presenteras betygsfördelningen över tid.

Tabell 2. Betygsfördelning för gymnasiesärskolans nationella program över tid

Betygsfördelning	A	B	C	D	E	Antal elever med betyg	Antal betyg
21/22	7 %	21 %	33 %	18 %	20 %	84	912
20/21	11 %	20 %	36 %	17 %	18 %	77	884
19/20	11 %	13 %	30 %	19 %	26 %	88	896
18/19	12 %	14 %	29 %	18 %	27 %	104	1002
17/18	11 %	16 %	28 %	21 %	24 %	96	827

Frånvaron är förhållandevis hög bland flera elever på de nationella programmen. Detta påverkar i stor utsträckning möjligheten att få betyg i alla ämnen.

3.6 Utvecklingen framåt

De faktorer som beskrivs i den inledande texten under resultatpresentationen gör att betyg är särskilt svåranalyserade i gymnasiesärskolan. Då betygen i sig i de flesta fall inte har någon direkt betydelse för vidare studier/yrkesliv, mer än att man läst vissa ämnen/ämnesområden, fyller de också en annorlunda funktion i förhållande till betyg i gymnasieskolan. Det finns därmed behov av andra sätt än betyg för att mäta elevernas och verksamhetens resultat inom gymnasiesärskolan. Ett sätt är att mäta elevens progression. Elevens individuella studieplan (ISP) är central för att följa upp progression och verksamhetens kvalitet. Ett arbete med att utveckla metoder och verktyg för att följa elevens progression är initierat och fortsätter läsåret 2022/2023.

Nämndens fortsatta satsning på den centrala elevhälsan (CEH) på förvaltningsnivå har genom utvärderingar visat sig ha en positiv inverkan ute i verksamheterna. I en verksamhet genomgår arbetslagen på en skola en processhandledning med specialpedagog på CEH under minst en termin. Genom olika arbetssätt, som utvecklas i verksamheterna, förebyggs återkommande utmaningar av social och psykologisk karaktär genom att stödja eleverna i samtliga ämnen som nedstämdhet, bristande motivation och konflikter på nätet.

Olika satsningar inom digitala läresurser har genomförts och en handlingsplan för nätbaserad undervisning har tagits fram under läsåret. Sammantaget har insatserna bidragit till ökad kompetens hos personalen, vilket bedöms ha skapat bättre förutsättningar för elevernas kunskapsutveckling. En positiv konsekvens för lärarna på Malmö Idrottsgymnasium är den digitala kompetenshöjning som samtliga fick genomgå för att ställa om till fjärrundervisning under pandemin. Lärarna tagit med sig arbetssättet i vidare

undervisning och bedömer att det är en orsak till att eleverna lyckades bra under våren.

4 Utbildningsval – arbete och samhällsliv

Eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet i skolan. De ska också få underlag för att välja fortsatt utbildning. Detta förutsätter att den obligatoriska skolan nära samverkar med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det förutsätter också en samverkan med arbetslivet och samhället i övrigt.¹⁶

Nämnden arbetar med det övergripande målet att alla elever når målen för sin utbildning och uppnår självförsörjning. På huvudmannanivå har förvaltningen arbetat med målet genom att utveckla förståelsen för utbildningens roll i samhällsupdraget och möta varje unik individ där denne befinner samt genom att genomföra insatser på såväl verksamhetsnivå som aggregerad nivå.

4.1 Resultat

En gymnasiesärskola har ett flerårigt samarbete med Arbetsförmedlingen där målet är att tidigt förbereda de elever som troligtvis har förmåga att gå direkt mot arbetsmarknaden. En förändring som gjorts, utifrån elevernas önskemål är att apl-perioderna förläggs tidigt i utbildningen. Det gör eleverna mer förberedda inför en längre apl-period i åk 4 vilket kan leda till självförsörjning.

Ytterligare en insats är Framtidsmässan, som anordnas årligen, där elever och föräldrar bjuds in för att ta del av information från relevanta aktörer såsom Arbetsförmedlingen, Funktionsstödsförvaltningen - som bedriver daglig verksamhet enligt LSS – folkhögskolor och Lärvox. Denna insats kan även bidra till en sömlös övergång mellan olika skolformer.

Fokus i dimensionering av gymnasiala utbildningsplatser har bidragit till ett ökat antal platser inom gymnasiesärskolan och en pågående satsning på förvaltningsnivå för att öka antalet praktikplatser för elever inom gymnasiesärskolan. Trots detta är det fortfarande en låg andel elever på nationella program som får anställning eller praktik efter avslutade gymnasiestudier. Uppföljningen 2022 visar att 33 procent (9 av 27) av eleverna inom gymnasiesärskolans nationella program har fått anställning eller praktik efter avslutade studier.

¹⁶ Läroplan (GySär13) för gymnasiesärskolan - Skolverket

4.2 Analys

Rektorerna kan konstatera att det finns ett linjärt samband mellan närvaro, studieresultat och anställningsbarhet. De elever som regelbundet deltar aktivt i undervisningen klarar i de allra flesta fall sin utbildning.

Svårigheten att säkra praktik- och apl-platser för gymnasiesärskolans elever bedöms delvis vara en effekt av pandemin, vilken pågick under merparten av läsåret. De företag som vanligtvis tar emot elever från gymnasiesärskolan är ofta mindre. Dessa företag, liksom de kommunala förvaltningar som tar emot elever från gymnasiesärskolan, bedöms ha varit särskilt utsatta för restriktioner under pandemin.

5 Rektorns ansvar

Rektor har, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan, det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. I rektors arbete ingår att säkerställa att lärare och annan personal får möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap samt lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Utifrån skolornas elevunderlag är hälsofrämjande arbete en viktig del för kunna utforma en mer anpassad studiemiljö utifrån varje elevs specifika behov för att de ska nå sina kunskapsmål. En utmaning är elever med olika behov, där en del elever behöver tystnad och stimuli-reducerad miljö medan andra fungerar bäst i miljö med mera stimuli.

Genom kompetenshöjande insatser för lärare har det skapats en ökad kunskap om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) i syfte att utforma en mer anpassad studiemiljö utifrån varje elevs specifika behov. På Malmö Restaurangskola har lärare utbildats inom motiverande samtal (MI), mindset och Youth Aware of Mental health (YAM), vilket gett dem redskap för att uppmuntra eleverna att lära sig om, och prata om, psykisk hälsa.

5.1 Rektorerernas beskrivning av verksamheterna resultat

Det har införts metoder för att få eleverna motiverade och intresserade av undervisningen. I någon verksamhet har lärarna arbetat med ämnesövergripande tema och anordnat studieresor.

För att skapa en bättre lärandemiljö har skolorna implementerat enkla ordningsregler, återkommande pedagogiskt upplägg eller lektionsstruktur, vilka samtliga lärare förhållit sig till vid varje undervisningstillfälle. Arbetet bedöms ha varit framgångsrikt.

På Malmö Restaurangskola genomför skolans elever egna analyser av elevenkätens resultat under ledning av sina mentorer, vilka sedan sammanställts och tagits med i det framåtsyftande arbetet med att utveckla organisationen.

På Malmö idrottsgymnasium utvärderar idrottsansvarig, idrottsmentorer samt rektor och biträdande rektorer verksamheten via Riksidrottsförbundets (RF:s) årliga elevenkät. Utvärderingen sker även vid kontinuerliga mentorsmöten samt vid årliga utvärderings- och utvecklingskonferens med syfte att skapa underlag för kontinuerligt förbättringsarbete.

5.2 Rektorerernas analys och slutsatser

Rektorerna bedömer att flera av de åtgärder som genomfördes inför läsåret inledningsvis fick en bra genomslagskraft. Framgångsfaktorer inom gymnasiesärskolans verksamheter är skolornas tidiga kartläggningar för snabbt insatta stödåtgärder. Kartläggningarna kompletteras med kontinuerlig uppföljning genom regelbundna elevkonferenser, progressionsuppföljning, frånvaroutredningar och inte minst det relationella arbetet mellan skolans personal och elever.

Rektorerna bedömer att den största utmaningen är skolfrånvaro, vilken de behöver arbeta mer specifikt med. I två av verksamheterna var elevfrånvaron högre under läsåret än föregående läsår, vilket kan förklaras vara en eftereffekt av pandemin där eleverna inte har hittat tillbaka till skolan i den utsträckning rektorerna initialt räknade med. Som en konsekvens arrangerades extra tillfällen för kunskapsredovisningar, som elever hade missat under läsåret.

Kommande insatser blir att utveckla uppföljningen, utreda frånvaron samt att vidareutveckla arbetsformer för motivationshöjande insatser.

6 Diskussion och slutsats

Lokalerna på Valdemarsro är specialanpassade främst för det individuella programmet som kräver möjlighet till större yta per elev och en del specialanpassningar utefter elevernas olika behov. Gymnasiesärskola med nationella program återfinns på ytterligare två skolenheter och är integrerade i gymnasieskolor, Malmö Restaurangskola och Malmö Idrottsgymnasium. För att möjliggöra ett större mottagande av elever på det individuella programmet på Valdemarsro gymnasium ser nämnden behov av att erbjuda det nationella programmet administration, handel och varuhantering även på Malmö Restaurangskola.

Det finns behov av fortsatt samarbete i relevanta samarbetsföretag för att möjliggöra en lärande organisation med fokus på gymnasiesärskolans specifika utmaningar och möjligheter. Ett sätt att möta detta behov är en separat kvalitetsdialog mellan nämndens ledamöter och gymnasiesärskolans rektorer. Det möjliggör för dialog om hur gymnasiesärskolan kan följa progressionen i elevernas utveckling och lärande, hur respektive skolas resultat kan förstås i relation till dess elevers progression samt hur nämnden kan skapa förutsättningar för gymnasiesärskolans utveckling.

En förutsättning i det systematiska kvalitetsarbetet är utvecklade system och verktyg för kvalitetssäkrad uppföljning och analys. Särskilt fokus kommer att läggas på att utveckla uppföljning av elevers progression och verksamheternas utveckling i förhållande till de verksamhetsmål som sätts för respektive verksamhet.

Förvaltningens arbete med att stödja gymnasiesärskolans rektorer med metoder och processer – för att utvärdera och mäta hur utvecklingsinsatser i verksamheterna stärker elevernas lärande – fortsätter under 2022/2023. Ett fokuserat område är vidareutveckling av olika former av analyser för att med allt större träffsäkerhet kunna identifiera verksamhetens utmaningar såväl som dess styrkor i det löpande systematiska kvalitetsarbetet. Detta arbete har inletts och kommer att vidareutvecklas tillsammans med skolledarna med start hösten 2022. Ett fokus för läsåret är att utveckla arbetet med verksamhetsplaner som en grund för ett sammanhållet och länkat systematiskt kvalitetsarbete.

Rektorerna har identifierat ett flertal framgångsfaktorer i gymnasiesärskolornas arbete där skolornas tidiga kartläggningar för snabbt insatta stödåtgärder betonas. På samtliga gymnasiesärskolor har det fortsatta arbetet med närvaro, studiero och didaktisk utveckling varit centrala under föregående läsår.

Skolpersonalen arbetar med ett lågaffektivt bemötande och bedriver förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbete. Inom såväl de individuella programmen som de nationella programmen på gymnasiesärskolan har det språkutvecklande arbetssättet visat sig bidra till elevernas kunskapsutveckling. Motivationslyftet lyfts fram som en insats som har ökat elevernas motivation och stimulans i sitt lärande.

Skolledarnas identifierade framgångsfaktorer tillsammans med forskning inom aktuellt utvecklingsområde utgör underlag för såväl verksamhetsmål som fortsatt förvaltningsövergripande samarbete. Förvaltningen arbetar fortlöpande för att på vetenskaplig grund och med lärares, rektorers och övrig personals beprövade erfarenhet, säkerställa att alla elever når sina mål och uppnår självförsörjning.

Bilaga 1: Elevfördelning per program

Malmö Idrottsgymnasium	22
Programmet för hälsa, vård och omsorg	22
Malmö Restaurangskola	23
Programmet för hotell, restaurang och bageri	23
Valdemarsro gymnasium	166
Administration, handel och varuhantering	24
Hälsa, vård och omsorg	15
Individuella program	93
Programmet för estetiska verksamheter	15
Programmet för fastighet, anläggning och byggnation	17
Programmet för skog, mark och djur	2
Totalsumma	211